

UDRUGA PROIZVOĐAČA AGRUMA I POVRĆA

'NERETVANSKA MLADEŽ'

Stanka Parmaća 10, 20355 Opuzen

neretvanskamladez@gmail.com

Opuzen, 28.05.2019.g.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

URED PREDsjedNICE

SABORSKI ODBOR ZA POLJOPRIVREDU

ČELNICIMA LOKALNE I REGIONALNE
SAMOUPRAVE

PROGRAM POTPORE ZA MANDARINE – KRATKOROČNO DOBRA SOCIJALNA MJERA – LOŠA AGRARNO-EKONOMSKA MJERA

Pozdravljamo Program potpore za mandarine u 2019., kao kratkoročnu socijalnu mjeru pomoći proizvođačima mandarina na cjelokupnom uzgojnom području, za sve prihvatljive korisnike.

Raduje nas činjenica da je Ministarstvo poljoprivrede napokon promijenilo viđenje neretvanske poljoprivrede i što smo kroz djelovanje Udruge 'Neretvanska mladež' uspjeli ukazati na sve probleme koji muče neretvanske poljoprivrednike. Napominjemo aktivnosti kroz berbu mandarina, aktivnosti oko kršenja Zakona o nepoštenoj trgovačkoj praksi, izmjeni Pravilnika o izravnim potporama i IAKS mjerama u smislu smanjenja sklopa mandarina sa 1000 na 400, te posebno Zahtjev 'Neretvanske mladeži', gradonačelnika gradova Opuzen i Metković te načelnika općina Slivno i Zažablja koji smatramo vrlo bitnim i koji rezultira ovim programom potpore za mandarine u 2019.g.. Napominjemo i angažman i snažnu podršku odjela za gospodarstvo Ureda Predsjednice, koji nam je bio most u komunikaciji sa Ministarstvom poljoprivrede. Očekujemo još i konkretne rezultate rada oko otvaranja tržišta Ruske federacije. S tim bi bio zaokruženi ciljevi rada Udruge postavljeni kao prioritetni.

Naime, Vlada RH je donijela odluku o financijskoj potpori u iznosu od ukupno 20 milijuna kuna. Potrebno je naglasiti da će mjeru moći konzumirati samo oni proizvođači kojima su mandarine i klementine upisane u ARKOD. Svi oni kojima mandarine nisu upisane u ARKOD, a takvih je na području doline Neretve ne mali broj, neće biti u mogućnosti iskoristiti potporu.

Nameće nam se i pitanje: Zašto tek sada? Zašto smo čekali pet godina da nadležne institucije reagiraju? Jesmo li ranijom reakcijom mogli spriječiti emigraciju i depopulaciju mladih iz doline Neretve?

Program potpore smatramo lošom i manjkavom agrarno-ekonomskom mjerom, u čijoj izradi je djelomično sudjelovao tek jedan 'predstavnik mandarine', a nisu bili uključeni ni predstavnici lokalne i regionalne samouprave, pročelnici resornih odjela i dr.

Razlozi su sljedeći:

1. Mali iznos potpore, koji neće pokriti predviđene troškove. U postupku esavjetovanja tražili smo da se **potpora podigne na iznos od 15.000 Kn po hektaru**.
2. Poljoprivrednici koji nemaju i nisu u mogućnosti upisati mandarine u ARKOD, zbog neprihvatljivog postojećeg Pravilnika, ali i onoga koji je u proceduri donošenja, neće moći ostvariti potporu iz programa, a nalaze se na istom uzgojnom području i to smatramo neprihvatljivim. Jedno vrijeme su se sve državne zemlje mogle upisati u ARKOD, bez obzira na zakonitost korištenja. Sad trenutno se to isto ne može zbog potraživanja povrata ili neriješenog statusa državnog poljoprivrednog zemljišta. Dosta proizvođača, posebno onih koji obrađuju zemljište na području Vidrica, općina Slivno, nema skoro ništa upisano u ARKOD, a imaju značajan broj stabala u uzgoju. Pitamo se hoće li proizvođači mandarina koji ne mogu ostvariti potporu bojkotirati aktivnosti za koje drugi dobivaju potporu. Smatramo potrebnim **omogućiti svim proizvođačima korištenje navedene mjere u punom iznosu**, bez obzira na evidenciju u ARKOD-u ili otvoriti ARKOD za privremeni upis parcela.
3. Činjenica je da proizvođači koji imaju mladi nasad, koji nije na rodu i zbog toga nije moguća zaraza Mediteranskom voćnom muhom, imaju pravo na potporu, dok sa druge strane vlasnici manjih voćnjaka starijih stabala u okućnicama ne mogu koristiti potporu za aktivnosti oko suzbijanja Mediteranske voćne muhe.
4. Programom nisu obuhvaćene i druge kulture domaćini, kao npr. **smokva, marelica, breskva, nektarina**, poznate kao kulture na kojima *Ceratitiscapitata* upravo razvija svoje prve generacije i koje ustvari predstavljaju najveću opasnost za kulture vrste mandarina koje kasnije dozrijevaju. Ako je već intencija Ministarstva bila uistinu suzbijanje *Ceratitiscapitata*, tada je i navede vrste u dolini Neretve bilo **potrebno uključiti u program**.
5. Predlagatelj Pravilnika nije u obzir uzeo **specifičnost područja doline Neretve**. Posebno se to odnosi na male i sada već dijelom zapuštene parcele, a ponajviše na predjelima koja su teško pristupačna i na koja se može doći samo tradicionalnim **neretvanskim plovilima – lađama**. Upravo takve parcele predstavljaju najveći problem 'u borbi' sa Mediteranskom voćnom muhom.
6. Smatramo potrebnim pristupiti **izmjeni Akcijskog plana suzbijanja C. capitata**, kako bi program u potpunosti polučio kvalitetne rezultate, kao i organizirati i provesti obaveznu kvalitetnu edukaciju svih proizvođača i drugih učesnika u cjelokupnom

procesu. U ovome dijelu Udruga 'Neretvanska mladež' nudi pomoć u organizaciji i otvorena je za dogovor oko provođenja izobrazbe proizvođača sa unaprijed izrađenim planom i programom.

7. **Cjelovita i pravovremena berba** najbolja je preventivne mjera suzbijanja Mediteranske voćne muhe. Stoga smatramo potrebnim i još jednom tražimo da se iz nacionalnog proračuna financira **mjera povlačenja sa tržišta za slobodnu distribuciju**, po uzoru na Valenciju, gdje su njihovi proizvođači i ove godine iz regionalnog proračuna imali na raspolaganju 12,5 milijuna Eura.

S obzirom na sve gore navedeno, predlažemo doradu Pravilnika, uvažavajući navedene primjedbe, a sve to na dobrobit proizvođačima mandarina u dolini Neretve.

Smatramo potrebnim pristupiti izradi kratkoročnog i dugoročnog plana i strategije ekonomski održive proizvodnje mandarine, sa dugoročnim mjerama, koje će omogućiti proizvođačima dostojan život, te rast i razvoj cjelokupne zajednice.

S poštovanjem,

Predsjednik Udruge:

mr.sc. Željko Bjeliš, dipl.ing.agr. v.r.